

Beslenme Süreci Anne Tutumlar? Ölçe?i (BSATÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beslenme Süreci Anne Tutumlar? Ölçe?i (BSATÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17599>

Özet

Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği (BSATÖ), annelerin çocukları besleme süreci sırasında deneyimledikleri olumsuz duygusal durumları ve tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş veya Türkçeye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, annelerin örnekteki **stres**, yorgunluk, çaresizlik ve hayal kırıklığı gibi duygusal tepkilerini değerlendirmeye odaklanmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi Habibe Dilsiz ve İbrahim Dağ tarafından 2018 yılında gerçekleştirilmiştir.

BSATÖ, annelerin beslenme sürecinde yaşadığı duygusal zorlukları ve başka çökme becerilerini nicelleştirerek, bu alanda yapılacak klinik değerlendirmelere ve müdahale çalışmalarına sağlam bir temel sunmayı amaçlamaktadır. Yüksek güvenilirlik ve geçerlik göstergeleri ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Beslenme, Anne tutumu, **Beslenme stresi**, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik, Çocuk sağlığı, Ebeveynlik.

Yazarlar

Habibe Dilsiz, İbrahim Dağ.

Amaç

Ölçeğin temel **amacı**, annelerin çocukları yeme davranışlarıyla ilgili yaşadıkları duygusal yükü ve olumsuz tutumları sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu, özellikle çocukları örnekteki srasında gösterdiği zorlayıcı veya olumsuz yeme davranışlarına karşı annenin hissettiği çaresizlik, tahammülsüzlük ve hayal kırıklığı gibi psikolojik tepkileri belirlemeyi hedefler.

BSATÖ, klinik ortamlarda ve araştırma çalışmalarında, annelerin beslenme sürecine dair yaşadığı stresi ölçerek, bu alanda destekleyici müdahalelerin planlanmasına yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, annenin beslenme sırasında yaşadığı zorlanma düzeyini belirleyerek risk altındaki popülasyonları tespit etme potansiyeline sahiptir.

Yapı

BSATÖ'nün ölçtüğü psikolojik **yapı**, annenin **beslenme süreci** sırasında deneyimlediği olumsuz duygusal durumlar ve başka çökme zorluklarıdır. Bu yapı, genellikle anne yorgunluğu, **çaresizlik** hissi, tahammül düşüklüğü ve çocuğu besleyememe durumundan kaynaklanan hayal kırıklığı gibi bileşenleri içerir.

Ölçek maddeleri, annenin kendi içsel deneyimlerine odaklanarak, beslenme eyleminin kendisi yerine, bu eyleme eşlik eden annelik stresini ve duygusal tepkilerini nicelleştirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, annenin duygusal tükenmişlik seviyesini yansıtan tek boyutlu bir yapıyı ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, öncelikle **Keşfedici Faktör Analizi (KFA)** öncesinde yapılan testlerle değerlendirilmiştir. **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testi** değeri 0.95 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu yüksek değer, çalışma grubunun büyüklüğünün faktör analizi yapmak için "mükemmel" düzeyde uygun olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, verilerin faktör analizi için uygunluğunu gösteren **Bartlett Küresellik Testi** sonuçları da manidar bulunmuştur ($\chi^2(2346) = 37057.981; p < 0.01$). Ölçeğin nihai faktör yapısını, ileri düzeyde istatistiksel yöntem olan **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** sonuçları ile doğrulanmıştır, bu da ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

BSATÖ'nün iç tutarlılık güvenilirliği oldukça yüksektir. Ölçeye ait **Cronbach Alpha** iç tutarlılık katsayısı değeri 0.91 olarak rapor edilmiştir, bu da ölçeğin maddelerinin yüksek düzeyde homojen olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Zaman içinde ölçüm tutarlılığını değerlendiren **test-tekrar test güvenirlilik katsayısı** ise 0.94 gibi yüksek bir değere sahiptir. Bu sonuç, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar ürettiğini kanıtlamaktadır. Ayrıca, ölçeğin maddelerinin ayrırt edicilik gücü incelenmiş; alt ve üst %27'lik grupların ortalamaları arasındaki farkın $p < 0,001$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özellikleri, hem Keşfedici Faktör Analizi (KFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullanılarak incelenmiştir. KMO ve Bartlett testleri, verilerin faktör yapısı için uygunluğunu göstererek, güçlü bir faktör yapısının varlığına işaret etmiştir. KFA sonuçları, ölçeğin tek boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini göstermiştir.

Özellikle **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)**, ölçeğin tek faktörlü yapısının veri setine uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiş ve böylece ölçeğin psikometrik olarak sağlam bir yapıya sahip olduğunu desteklemiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme ve Uyarlama Çalışması

Format: 5'li Likert Ölçeği.

Maddelerin Derecelendirmesi: 1=hiçbir zaman, 5=her zaman.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Anneler

Yaş Grubu: Beslenme zorluğu yaşayan çocukların anneleri (Yaş aralığı kaynakta detaylı belirtilmemiştir.)

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geliştirme çalışması Türkiye'deki anneler üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

KMO, Bartlett, DFA, Cronbach Alpha, Beslenme tutumu, Ebeveyn stresi, Annelik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Habibe Dilsiz

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: habibedilsiz@hotmail.com

Yazışma Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2018 yılında Dilsiz ve Dağ tarafından geliştirilmiş ve geçerlik/güvenirlilik çalışması yapılmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar (Habibe Dilsiz) ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: [beslenme-sureci-anne-tutumlari-olcegi-bsato-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/beslenme-sureci-anne-tutumlari-olcegi-bsato-toad.pdf)

Kaynaklar

Dilsiz, H., ve Dağ, ?. (2018). Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği (BSATÖ): Geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*. 1-9.

Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği (BSATÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Öğün sırasında veya sonunda kendimi yorgun hissederim.

Öğün sırasında kendimi çaresiz hissederim.

Öğün sırasında çocuğuma karşı tahammülüm düşer.

Çocuğumun beslenmesi ile ilgili konularda ümitsizliğe kapılırım.

Çocuğumun öğün sırasındaki olumsuz yeme davranışları ile baş etmekte zorlanırım.

Onca uğraşma rağmen yemediğinde hayal kırıklığına uğrarım.